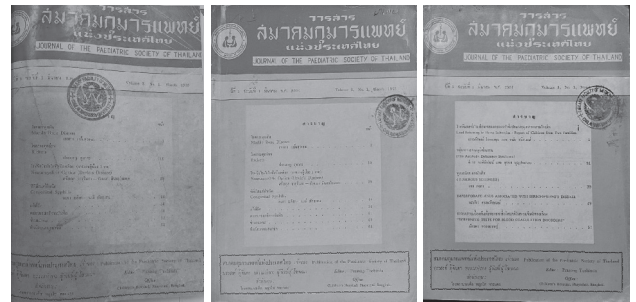

60 ปีวารสาร กุมารเวชศาสตร์

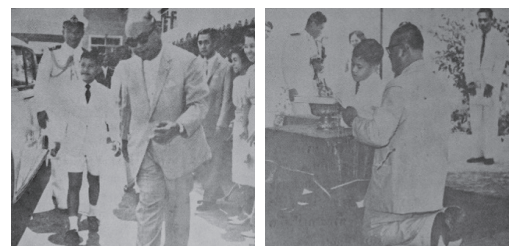
ยง ภู่วรรณ

หลังจากที่มีการก่อตั้งสมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2504 โดยมีสำนักงานจัดตั้งอยู่ที่โรงพยาบาลเด็ก (สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข) ถนนราชวิถี กรุงเทพมหานคร มีศาสตราจารย์ นายแพทย์อรุณ เนตรศิริ เป็นนายกสมาคมคนแรก ในปีถัดมา วารสารกุมารเวชศาสตร์เริ่มเผยแพร่ฉบับแรกในเดือน กันยายน พ.ศ. 2505 เป็นฉบับที่ 1 ปีที่ 1 โดยมีศาสตราจารย์นายแพทย์ประสงค์ผู้จินดาเป็นบรรณาธิการ โดยใช้ชื่อว่า วารสารสมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย (Journal of the Pediatrics Society of Thailand) โดยออกในปีแรกเพียง 1 ฉบับ บทความแรกที่อยู่นำหน้า 1 เป็นบทความของศาสตราจารย์นายแพทย์อรุณ เนตรศิริ เขียนเรื่อง “ฮอสปิเทลลิสมในทารก (Hospitalism in Infants)” เป็นเรื่องที่เขียนดีมาก เพื่อให้กุมารแพทย์ได้ตระหนักถึง ทั้งทางร่างกายและจิตใจของเด็กที่ต้องมานอนโรงพยาบาล โดยอาจารย์เขียนไว้ว่า “ฮอสปิเทลลิสม หมายถึง กลุ่มอันตรายอันจะเกิดขึ้นได้ทั้งในด้านอารมณ์ จิตต์ และร่างกายของเด็กหรือทารก ที่ได้รับการรักษาหรือถูกเลี้ยงไว้ในโรงพยาบาลเป็นเวลานาน ๆ ทารกเกิดใหม่ในเนอร์เซอรี ทารกเกินกำหนดกำหนด เด็กในโรงเลี้ยงเด็กหรือในสถานพยาบาล เด็กเหล่านี้ต่างอยู่ในข่ายที่จะได้รับอันตรายนี้ได้ทั้งสิ้น” นอกจากนี้ยังได้เน้นถึง Maternal Deprivation Syndrome ซึ่งสมัยนี้จำเป็นต้องตระหนักถึง มากกว่าที่จะมุ่งเน้นไปยังการรักษาเฉพาะโรค โดยในฉบับแรกมีบทความทั้งสิ้นเพียง 5 เรื่องรวมบทบรรณาธิการเรื่อง “ทาลิโดไมด์ ชินโครม” อีกทั้งยังมีคำกล่าวเปิดงานประชุมวิชาการครั้งแรก ณ ห้องประชุมโรงพยาบาลเด็ก โดย ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข แสดงให้เห็นว่าในขณะนั้น

ประชากรที่เป็นเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปีของประเทศไทยมีมากถึง 40 เปอร์เซ็นต์ ของประชากรทั้งประเทศ แสดงถึงความสำคัญของกุมารแพทย์เป็นอย่างมาก ที่จะดูแลรับผิดชอบประชากรส่วนใหญ่ และช่วงอายุวัยของคนในช่วงเวลานั้นมีแนวโน้มว่า อายุจะไม่ยืนเหมือนสมัยปัจจุบัน

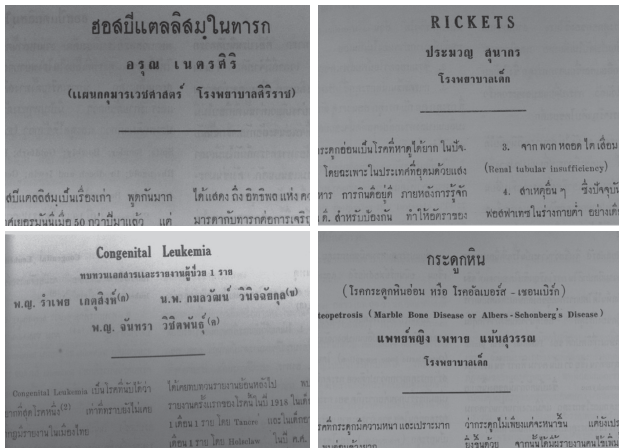
รูปที่ 1 แสดงหน้าปกของวารสารฉบับแรก และฉบับต่อ ๆ มาในปีต่อมา

รูปที่ 2 ภาพในวารสารฉบับแรก สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าวิจิตรวงษ์ ทรงกดปุ่มเปิดแพรคลุมป้ายสมาคม เมื่อวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2505 เวลา 10.45 น.

สิ่งที่มีความแตกต่างในวารสารฉบับแรก ๆ คือ เรื่องภาษาที่จะรักษาความเป็นไทยไว้มากและยังสะท้อนให้เห็นในแง่มุมต่าง ๆ ในทางวิชาการ และการดูแลเด็ก

อีกสิ่งหนึ่งก็คือการสนับสนุนการทำวารสารยังอาศัยผู้สนับสนุนที่เป็นภาคเอกชนบริษัทยา และเห็นได้ว่าในสมัยนั้นมีการใช้ยาอะไร เช่น คลอแรมฟินิคอล ที่เป็นยาปฏิชีวนะที่มีการใช้กันมากในสมัยนั้น

รูปที่ 3 บทความวิชาการที่เผยแพร่ในวารสารสมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย

รูปที่ 4 แสดงการโฆษณาของยาที่ใช้ในปี 2505-2506

ในปีต่อมาวารสารสมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย ได้ออกวารสารปีละ 2 ฉบับ โดยมีการออกทุกปีตลอดมา จนถึงปีที่ 26 ได้ออกวารสารเพิ่มเป็นปีละ 4 ฉบับ แต่ต่อมาในวารสารปีที่ 29 ถึง ปีที่ 31 ได้มีการออกวารสารปีละ 2 ฉบับ และได้มีการปรับเปลี่ยนให้มีการออกวารสารเพิ่มเป็นปีละ 4 ฉบับ ตั้งแต่ปีที่ 32 จนถึงปัจจุบัน

เปลี่ยนชื่อจากวารสารสมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย มาเป็นวารสารกุมารเวชศาสตร์แห่งประเทศไทย เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2534

บรรณาธิการของวารสารสมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทยและกุมารเวชศาสตร์เรียงตามลำดับดังนี้ ศาสตราจารย์นายแพทย์ประสงค์ ตูจินดา

พ.ศ. 2505-2516

ศาสตราจารย์นายแพทย์ปราโมทย์ วิจารณ์วัตร

พ.ศ. 2517-2522

ศาสตราจารย์แพทย์หญิงชุลี มิตร์กุล

พ.ศ. 2523-2525 และ พ.ศ. 2531-2532

ศาสตราจารย์นายแพทย์สมศักดิ์ โล่เลขา

พ.ศ. 2526-2530 และ พ.ศ. 2534

ศาสตราจารย์นายแพทย์ยัง ภู่วรรณ

พ.ศ. 2535-2537

ศาสตราจารย์นายแพทย์พิภพ จิริภิญโญ

พ.ศ. 2538-2546

ศาสตราจารย์นายแพทย์ยัง ภู่วรรณ

พ.ศ. 2547- ถึงปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2564)

วารสารกุมารเวชศาสตร์มาจนถึงปัจจุบัน ได้ครบ 60 ปี ในฉบับเดือนธันวาคม พ.ศ. 2564 มีการเผยแพร่บทความทางวิชาการ ให้กับกุมารแพทย์ แพทย์และผู้สนใจ เป็นเวลายาวนานอย่างสม่ำเสมอ ถ้าเป็นบุคคลก็อายุย่างเข้าถึง 60 ปี หรือคนจีนที่เรียกว่า “เชยิด” หมายถึงบุคคลนั้นเป็นผู้ประสบความสำเร็จ ทั้งทางหน้าที่และการทำงานได้ผ่านร้อนผ่านหนาวมาแล้วอีกทั้งมีประสบการณ์ และเป็นผู้อาวุโส จึงมักมีการเฉลิมฉลองจัดงาน ครบรอบ 60 ปี หรือ 5 รอบนักษัตร ที่เรามักจะได้ยินเสมอ ในทำนอง

เดียวกันวารสารกุมารเวชศาสตร์ ก็ได้ผ่านร้อนผ่านหนาวมาถึง 60 ปี การดำเนินการตลอดมา ประสบผลสำเร็จสร้างประโยชน์ทางวิชาการโดยเฉพาะในกลุ่มกุมารเวชศาสตร์ของประเทศไทย และจะยังยืนต่อไป

วารสารกุมารเวชศาสตร์ ปัจจุบันจัดเข้าอยู่ในกลุ่ม 2 ของการจัดกลุ่มโดย TCI (Thai Journal Citation Index Centre) ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการขอตำแหน่งวิชาการ หรือตำแหน่งหน้าที่ผู้ชำนาญการ ของกระทรวงสาธารณสุข อย่างไรก็ตาม ยังต้องมีการพัฒนาต่อไป ให้เข้าสู่มาตรฐาน โดยเฉพาะมาตรฐานสากล สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งจะต้องมีการปรับเปลี่ยนตามสถานะการ โดยเฉพาะการเปลี่ยนจากการพิมพ์เป็นรูปเล่ม ให้เป็นวารสารในรูปแบบ electronic หรือ digital platform ตั้งแต่การยื่นส่งวารสารเพื่อรับการพิจารณาโรงพิมพ์ในวารสาร การส่งผู้ชำนาญการในการอ่านและทบทวนวารสาร จนถึงการจัดพิมพ์ ให้ออกมาในรูปแบบของออนไลน์ และจะถูกบันทึก ไว้ในรูปแบบของ open access ให้ทุกคนสามารถค้นหาและเข้ามาศึกษาได้ตลอดไป สิ่งที่สำคัญสำหรับประเทศไทยที่จะต้องทำ ไม่ใช่แค่เพียงลงบันทึกจดทะเบียนวารสารในรูปแบบมาตรฐานสากลประจำวารสาร ISSN วารสารและบทความทุกเรื่อง จะต้องมีการมี DOI (digital object identifier) เพื่อสะดวกและง่ายต่อการค้นหาในอนาคตเป็นสิ่งที่คาดหวังที่จะเกิดขึ้นกับวารสารกุมารเวชศาสตร์ แห่งประเทศไทย ในอนาคตอันใกล้

ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา อุปสรรคที่เกิดขึ้นกับวารสารกุมารเวชศาสตร์แห่งประเทศไทย คือจำนวนต้นฉบับที่ส่งมาให้พิจารณา มีจำนวนน้อย และคุณภาพที่ส่งมายังต้องมีการพัฒนา ตั้งแต่ความเข้มข้นของเนื้อหา รูปแบบของการเขียน การสรุปและอ้างอิง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเสริมเข้าไปในหลักสูตรการฝึกอบรม ของราชวิทยาลัยกุมารเวชศาสตร์แห่งประเทศไทย เพื่อให้แพทย์รุ่นใหม่ได้ตระหนักถึงการสร้างองค์ความรู้ใหม่ แนวทางวิธีการศึกษาวิจัย ตลอดจนวิธีการนำเสนอ และเขียนออกมาในรูปแบบของบทความทางวิชาการให้ได้มาตรฐาน และถ้ามีผลงานที่ส่งออกมาจากการคัดเลือกคุณภาพเพื่อลงพิมพ์ จะเกิดการแข่งขัน คัดเลือกเฉพาะ

ผลงานที่มีคุณภาพสูงเท่านั้น ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาในวงวิชาการด้านกุมารเวชศาสตร์ของประเทศไทย และในอนาคตถ้าวารสารกุมารเวชศาสตร์แห่งประเทศไทย ต้องการเข้าสู่ระดับสากลและอ้างอิงบนฐานข้อมูลระดับสากล ดังนั้นจึงจำเป็นจะต้องมีการพัฒนา ปรับปรุงเพิ่มขึ้นเพื่อให้ได้มาตรฐานสากล และภาษาที่ใช้อาจต้องมีการปรับเปลี่ยนเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อใช้ในการอ้างอิงในระดับนานาชาติได้ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ คุณศิริพัทธ์ พลิษฐ์กุลและบรรณารักษ์คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ช่วยกรุณาช่วยค้นหาข้อมูลของวารสารกุมารเวชศาสตร์แห่งประเทศไทย ศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านไวรัสวิทยาคลินิก คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย และสมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย ที่ได้ให้การสนับสนุน